

CANADA
SVENSK NYTT
År den Största Svensk
Dominion of CAN. JA
Den utkommer nu i 12 sidigt format
PRIS \$1.00 PER ÅR.

CANADA

CANADA
the SWEDISH WEEKLY
ESTABLISHED 1892. Published by
FLEMING PRINTING COMPANY, LTD
233 FOUNTAIN STREET
If you want to reach the Swedish people of
the City and the Northwest advertise in
"CANADA"

THE SCANDINAVIAN HOME AND FARM JOURNAL

Arg. XIV Prov. Librar. Jan. 7 Winnipeg, Man., Onsdagen den 5 December No. 48

Staden Neva vid G. I. P. banan invigdes.

Förleden vecka ägde en enastående och för västcanadensiska förhållanden typisk händelse rum ute på ett hemstade i Manitoba, då det nya samhället Neva på vederbjörst till invigdes.

För femton år sedan anlände John Neva hit till Manitoba från Finland för att bygga sig ett bo på eget hemman. Han hamnade i Whitemouth, och med finnas kända instinkt och förkärlek för skog och strömmar styrde han sina steg söderut och utvalde sitt hemstade vid Whitemouth-strömmen, 6 mil söder om C.P.R. Det är en gammal sagan bland finnarna, att när man skall bygga sitt hus, och hänger med träden kring stuguplanen, samt håller i från solens uppgång till dess nedgång, är det ett godt tecken, om yxan håller sig skarp under hela tiden. Resultatet var mycket tillfredsställande, och han lyvde här sitt hus. Och så vinglo åren, hans familj förökades och barnen växte till, andra landsmän slog sig ned i grannskapet, och en koloni blomstrade i övrigden.

Men den prosaiska industrialismens böljor ha nått fram äfven till denna plats, och hemstadsdyllan får ge vika för den moderna utvecklingen. Det gamla Neva-hemstadet med sitt ypperliga vattenfall och sin värdefulla granit har inköpts af "The Neva Development Company", liksom den närgränsande kvarterskohnen, som ägdes af Charles North, John Nevas svårson. Dennes egendom har gjorts ännu värdefullare, sedan Grand Trunk Pacific-banan dragits öfver detta område, broslagt strömmen samt skild halva en station här. Trakten är rik på godt timmer, och graniten är af sådan kvalitet, att den kan måttas sig med Aberdeen- och Cornwall-stenar. Mr. Andrew Anderson insåg platsens möjligheter och lyckades äfven intressera ett antal kapitalister inom byggands- och trävarubranschen, och under hans ledning hafva dessa underkastat planering, uppjort planen samt låtit företaget gå af stapeln. Resultatet är ett aktiebolag med \$100,000 kapital. Det kallas, som ofvan är nämnt, The Neva Development Co., i hvilket Mr. John Mattson, af firman Mattson, Linnell & Quesnel är president och Mr. Andrew Anderson vice president och verkställande direktör. Mr. Anderson är svenskfinska, företagsman, entusiastisk, energisk och genomträngad af den tro på sitt företag, som kan försätta ett sådant rykte, att han visar sig vara i stånd att kunna utföra det han säger sig vilja göra, besitter han mera "kapital" än som kan utväxlas i reda penningar, och denna tribut gifves Mr. Anderson af alla, med hvilka han kommit i beröring. Om John Neva är det egentliga upphovet till detta företag, är Mr. Anderson den drivande själen, och sina skyldigheter och sitt ansvar i detta afseende uppbär han på ett sätt, som tillvinnit honom allas åktning och förtroende. Han har öppnat upp ett stort hus på den gamla strömmens strand, två mil söder om John Nevas gamla hemstade, och huset är i arkitektoniskt hänseende ett mästerverk i sitt slag, bygd helt och hållet af timmer, som huggits på platsen.

Det var under detta bustak som invigningsfästligheterna ägde rum förleden fredag och lördag. Från Winnipeg anlände på fredagen ett

talrikt sällskap, bestående af herr W. L. Linnell, O. Quesnel, Alben Jones, E. Marshall, E. Betsworth, W. H. Fraser, G. Stewart, representerande firman E. Leonard & Sons, London, Ont., M. F. Sproule, bolagets finanssär, samt representanter för "Canada", "Free Press" och "Telegram". Vid Whitemouth mötte skits, och sällskapet förledes med åtskilliga af Whitemouths styvsnimmar, och under bjöd-erkläre åkte hela sällskapet ut till "Chateau Anderson" där all var i ordning för gästernas fastliga emottagande. Mr. Anderson presiderade vid banketten och höll ett intressant tal öfver platsens framtida möjligheter. Gästerna uttalade också sin beundran för Mr. Anderson i osminkade ord, för den energi och företagsamhet, han gifvit ut på, och de anordningar han vidtarit för sina gästers bekvämlighet och nöje. Reeve Cousins för Whitemouth municipalitet omnämde i varma ordalag det goda förhållande som rådde bland de skandinaviska settlarna samt gaf John Neva ett vackert omdöme för det arbete han utfört. Vid banketten meddelades, att \$100,000 subskriberats till ett skolorhus i den nya staden, \$100 vardera för bolaget, firman Mattson, Linnell & Quesnel, samt Mr. Bresson i Whitemouth, hvarjämte bolaget skänkt en fin tomt för ändamålet. Tidigt på fördagsmorgonen begaf sig sällskapet i väg för att taga platsen i ögonsikte och närmare eranska förhållandena. Staden är belägen på omkring en mils afstånd från Mr. Andersons residens, å en höj och torr plats på strömmens västra strand. Grand Trunk Pacific-banans spår skär staden mitt i tu. Cementplarna för bron är redan färdiga, och öfverbyggnaden af stål skall läggas nästa sommar. Straxt väster om staden ligger två vattenfall på en halld mils afstånd från hvarandra, hvilka man ännu montera för frambringandet af elektrisk kraft. Landet omkring är täckt med milslånga, praktiga timmerskogar, i hvilka afverkning nu pågår, och nästa vår skall ett sågverk anläggas i staden samt virke försägas. Bolaget har likaledes tillförsäkrat sig kontroll öfver granitberget i närheten af strömmen, hvilka äro af utmärkt kvalitet för såväl byggandsmaterial som finare stenhuggeriarbeten i ornamentik, och hvilka nu genom järnvägens framdragande kunna ekonomiskt tillvaratas. Ett stenugeri skall också nästa vår anläggas, och granitsten, som förr måste införas ända från Vancouver, blir då tillgänglig i Winnipeg för billigt pris.

Alla voro enstämmiga i platsens storartade förutsättningar, och det allmänna intrycket invigningsfästigheternas deltagare medförde från besöket var, att företaget är en god affär, ty oafsett alla personliga intressen, är det utom allt tvifvel, att denna plats blyger inom den nationella utvecklingens krets och ännu erhålla sin beskärda del af landets välmåga.

Flera fotografier togos, och vi skola i nästa nummer visa några styver därifrån.

Till slut kunde nämnas, att den torplägnings-, som bestods af Mr. Anderson, var äkta nordiskt genos och väckte canadensernas anseende förväning. Faktiskt njöte de i detta afseende så grundligt att den beramade ålgjakten måste uppskjutas på obestämd tid.

STORMENS OFFER. Under de svåra stormar, som för några dagar sedan gingo fram öfver de Stora sjöarna, gingo många fartyg i kval, och många duktigt sjöman fann sin graf i de vreda böljorna. Så långt man vet, hafva 12 fartyg förölyckats och 25 människor omkommit. Den mest uppmärksamma olyckan inträffade i Torontos hamn då kolångaren Resolute slops i spjällor på sandrevet utanför västra hamninloppet och sex man af besättningen drunknade. På grund af den starka sjögången var det omöjligt att komma inseglä. Brottsofverarna vräkte sig med sådan kraft öfver fartyget att en läcka uppstod, och när vattnet nådde maskinrummet, inträffade en explosion. Båtarna nedfrades, sex man stego i den första och fem i den andra. Den första hade emellertid ej kommit långt förrän den kastades och alla omkommo. Kapten Sullivan, en af redierets tjänstemän, var den sista som lemnade fartyget, och han sköjdes i land, hängande fast vid kajkajtet. Bland de omkomna märkes rorångaren Nils Nelsen från Kristiania, Norge.

SCANDINAVIA. Vid kommunalvaldet den 18 nästkommande december skola Clanwilliams röstande godkänna kommunalstyrelsens af den 13 november fattade beslut, att med \$500 bidraga till sjukhuset i Minnedosa, som denna stad och andra närgränsande socknar beslutat att gemensamt bygga. Röstningen äger rum mellan kl. 9 i m. och 5 e. m. af följande ställen:

Ward 1—Tp. 17, rge. 17, w. Jno. P. Magnells hus;
Ward 2—Tp. 17, rge. 18, w. Hill-top skolorhus;
Ward 3—Tp. 18, rge. 17, w. Scandinavia skolorhus;
Ward 4—Tp. 18, rge. 18, w. Tales skolorhus.

Mr. Geo. R. Charlson har valts till chef för Minnedosa valkrets, efter Mr. Drummond, som resignerat från befattningen.

VÄRDEFULLA MINERALFYND ha af C.P.R.s kolonisationsagent Mr. L. O. Armstrong gjorts på den Laurentiska plattan, inom hundra mils afstånd från Montreal. Ett består af uranium och pitch-blende, från hvilket, som bekant det värdefulla ämnet radium utdrages, samt vidare glimmersäfer och grafit. Grafidens förekommer ofvan jord och i sådant tillstånd, att en man är i stånd att bryta ett ton om dagen med hackan, utan att behöfva spränga.

EN UTHÄLLIG TALARE. Det senaste tal, som någonsin har hållits, torde antagligen vara det, som 1880 hölls af en medlem af den lagstiftande församlingen i British Columbia, doktor Kosmos, till förmån för därvarande kolonister, hvilka existens hotades af ett strängt och orättvist lagförslag.

Det var under ganska egendomliga förhållanden, som den amerikanske doktorn — med föga utsett om framgång — trädde inom skranket, ty lagförslaget i fråga, skulle ej framläggas förr än i sista stunden dagen före riksdagens afslutning, så att afgörandet måste ske redan nästa dag.

Som det hade alla utsikter att bli antaget, insöde uppmanarna af den löga berömvärda ända till fullkomlig säkerhet, ända tills doktor Kosmos vid tiotiden nämnda dags förmiddag fick ordet och började sitt tal mot förslaget den så kallade konfiskationsbillsen.

De som voro för det orättfärdiga förslaget togo hans tal med lugn och ro. Hvad betydde det, om han onödigtvis ansträngde sig? Det var ju, som alla väl visste, förordad möda.

Så mycket större var emellertid förvåningen, då doktor Kosmos ej upphörde att tala och ännu fram på eftermiddagen knappast hade vidtröt de viktigaste punkterna i sin bevisföring, ännu mindre då utomt sitt ämne.

Klockan åtta hade den outtröttliga talaren fram en oroväckande tjuok bundt handlingar, innehållande vittnesutgör om dyl., och började omständligt genomgå dem.

"Nu började så småningom — ett ljus uppek i majoritetens hjärnor, och det blev allt klarare, ja lärare doktor Kosmos fortsatte. Den olycksaliga människan däruppe ämnade gå med sitt tal, tills tiden var utloppen, och det älseliga lagförslaget älsås bokstafligen "högpratat".

Förslaget föreföll emellertid alla så oattligt och utförandet så o-tänkbart, att den först väckte allmän munterhet, tills natten inbröt

och doktorn allt jämt gick på. Då började den oväntade saken likväl föreläsa de intresserade obehag, och de sökte på allt sätt stora den envisa talaren och afbrut honom, tills de insågo, att de gärmed endast arbetade honom i händerna, i det de gifvo honom välkomna tillfällen att göra en paus och därmed stärka sina krafter.

De ändrade nu taktik, läto honom obehindradt tala vidare, utan att ens för ett ögonblick afbruta sammantrödet för intagande af föda, unga talaren en hvilans paus, eller tillåta honom att sätta sig. Allt, hvad som stod honom till buds, var en klunk vatten då och då.

Så blef det midnatt. Parlementsledamöterna drogo sig gruppsvis tillbaka för att taga sig en blund. Den outtröttliga förkämpen för sina medmänniskors välfärd och rätt forlor allt jämt att tala.

Det blef åter dag. De flesta närvarande gingo för att frukostera, men talaren forlor, oaktadt han nu var så hes, att han endast kunde hviska.

Så slov klockan ärdtligt talf — den kritiska timmen var förbi, lagförslaget fallet, och den slagna majoriteten måste erkänna sitt nederlag.

Doktor Kosmos kunde med nöda hålla sig upprätt, hans ögan voro blodsprängda och läpparna söndersprungna och årliga efter det tjugoåse timmars långa tal, med hvilket han rikade de hotade kolonisternas hem och härd.

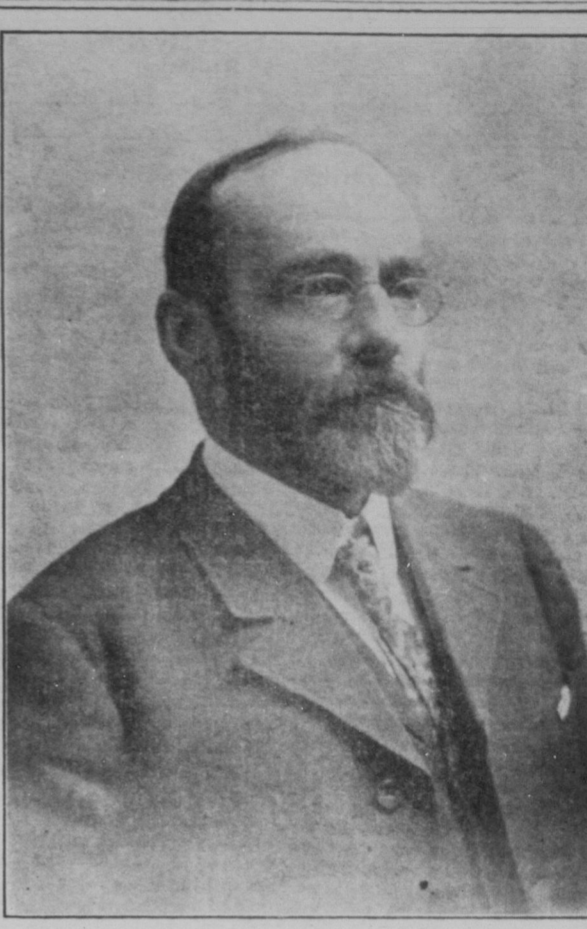
ÄNDRING i öfverenskommelsen angående posten mellan Canada och Förenta Staterna har det canadensiska postverket beslutat förtaga, och för den skull uppsagt nu gällande öfverenskommelse, som utlöper den 1 nästkommande maj. Klagen målen gälla anhraklassens försändelser, tidsningsbefordringen, ty bestämmelserna därom verka till Canadas nackdel, på grund af den olika upplattning Förenta Staternas postverk har rörande annonslitteratur, hvilken i Canada befordras för 8 cta per lb., under det i Förenta Staterna endast tagges i cta per lb. Sedan alla försök till öfverenskommelse med Washington strandat, beslut generalpoststyrelsen att uppsäga hela öfverenskommelsen och därigenom få alltsammans omjusteradt rörande befordrandet af nämnda klass oostaker mellan de båda länderna.

MEJERISKOLA. Provinsen Manitobas mejteriskola öppnar sin vintertermin den 8 januari nästa år, och omfattar kursen tio veckor. Elever bosatta i Manitoba och naturaliserade betala en inträdesafgift på \$2.00, icke naturaliserade utlänningar \$12. Mat och lojst sam diverse småre utgifter beräknas ej öfverstiga \$45. Skolan står under ledning af goda lärare, och undervisning gifves i alla den moderna mejerihandteringen tillhörande ämnen. För vidare upplysningar tillfråg W. J. Caxson, Professor of Dairy Husbandry, Agricultural College, Winnipeg, Man.

FORT WILLIAM synes stadigt växa i folkning och störelse samt anseende som ett viktigt handels- och industricentrum. Därför tro vi, att våra läsare kunna med fördel studera den annons som BATTLEBROS. hafva införd å 11:te sidan. Det är intet tvifvel om, att fört egendom i Fort William kommer att stiga i värde, och därför rekommendera vi firman och dess annons till hvar och en som kan vara intresserad i lotter och en god planningsplacering.

KOLSTRÄJKEN i Lethbridge ändad. I lördags mottog Saskatchewan's äkerminister ett telegram från Hon. Walter Scott, hvilken i sällskap med Mr. King och Mr. Sherman besökt presidenten för grufarbetarnes fackförening i Indianapolis, Mr. Mitchell, nämligen Toney Olson och John Sutcliffe. De öfriga skadades mer eller mindre illa. Likbesiktningens nämnden afgaf i måndags sin rapport öfver olyckan, hvari bolaget skarpt klandrades för de anordningar, som råddes inom bangården, såväl som dess ordersystem.

OLYCKSFALL med dödlig utgång. I tisdags kväll föra veckan råkade Mr. Björn Clemenson, en af deltagarna i excursionen till banuvingningen i Gimli, när han steg af tåget, att hamna rät på bron öfver sub-vagn på Main Street samt falla rakt ner i vattn, därvid skadande sig så svårt, att han kväl-len därpå afled.

Mr. J. H. Ashdown.

I motsats till hvad man väntat, blef Mr. Ashdown ej vald med acklamation, emedan i sista ögonblicket två andra kandidater ryckte fram. Detta är så mycket ögonöppnande, som Mr. Ashdown inom alla klasser ansågs vara den man, som vore mest duglig att taga hand om stadens affärer i detta ögonblick, då det ser ut som skatterna stiga fortare än som är i proportion med stadens naturliga tillväxt, och han själl endast efter många och upprepad påtryckningar beslot att taga nominationen. Mr. Wilkins är okänd för större delen af den nuvarande generationen, och alderman Latimers framträdande i sista ögonblicket är minst sagt märkvärdigt, då han på "Civic Meeting" i Selkirk Hall i november tillkännagaf, att han sökte sysslan som medlem af Board of Control, och man därför antog detta vara hans plan. Emellertid tro vi, att en så eminent person och affärsman som Mr. Ashdown ej behöfver frukta någon medfärla, men hans understödjare vilja ej taga något för säkert och hafva därför organiserat sig med Mr. Geor.son som ordförande och Mr. Fisher som sekreterare, och uppmanas alla, som hålla på Mr. Ashdowns kandidatur, att arbeta för honom med näbb och kör. Mötet hållas hvarje kväll, bl. a. på Selkirk Hall om lördag och i Woodmen's Hall, Louise Bridge, om måndag. Centralkontorn rum 40 öppnade å Notre Dame Street.

MR. SAM. STRÖM, som bott å 63 Martha St., har flyttat till Wadena, Sask.

Utlandet.

SVERIGE. Om de svenska lif-försäkringsbolagens årliga rörelse för 1905 fördes på årets 365 dagar, så erhålla vi följande siffror: Hvarje dag inkomna ansökningar om lif-försäkring från 240 personer. Af dessa bli 13 afslagna på grund af dåligt hälsotillstånd. För de andra 222 utlärades lif-försäkringsbref till en summa af 242,000 kronor. I premier inbetalas hvarje dag 78,500 kr. för lif-försäkring och 5,500 kr. för lif-förkort. Vårt folks dagliga besparningar, som tas om hand af lif-försäkringsbolagen, uppgår alltså till 84,000 kr. För dödsfall utbetalas bolagen hvarje dag 24,000 kr. och desutom 4,000 kr. till försäkringstagare som upplevat den tid då försäkringen skall utfå samt 3,000 kr. i lif-förkort. Af det öfriga älsatte största delen till de försäkrades familjer, hvilka nu äro så stora, att räntan uppgår till 23,000 kr. om dagen.

FRANKRIKE. Några tyska artister, författare och filosofer anlände för någon tid sedan en koloni på ön Kabakon i Stilla hafvet. I spetsen för kolonien stodo musikern Hans Lutzow, författaren Engelhardt, filosofen Bertmann och målaren Robsohn, som jämte en del andra idealister reste till den afälsna ön för att lefva ett oför-talskadat naturligt. De byggde hvdor af bark, leide af nötter och andra frukter samt gingo klädda i varadstrukt. Emdan de hade obehindrad tillgång till solbad, kallade de sig också solbröderna. Den

ALASKA. Alaskas guldproduktion har i år varit större än under rekordåret 1900. År 1900 steg guldproduktionen i Alaska till \$22,000,000. Upp till den 1 oktober i år utgjorde den, alltså för 9 månader, \$21,711,226, som försolats till Seattles assay office.

Härtill kommer hvad som gått till Tacoma Smelter, till Bheby Smelter i San Francisco och till Förenta Staternas mynt därstädes. Det är alltså uppenbart, att guldproduktionen i Alaska under innevarande år har utsikt att bli väsentligt större än under något föregående år.

— Mor gjorde det bättre själl. En kvinna med ruter i bor i trakten af Blunka, Ljungby, säger Hels-Pån. Mannen var landbrukare, men kontionen var skral, och det värsta var att det ej såg ut att bli bättre heller. Mannen hade åtskilliga gånger talat om att på några år resa öfver till Amerika för att försöka förtjåna litet pengar, men hustrun var ej för saken, ty hon kände sin man tillräckligt för att veta, att han inte skulle komma att göra någon lycka i dollarnas och det rastlösa arbetets land. Hon gjorde emellertid upp en annan plan. Själl ville hon resa ditöfver. Barnen och hemmanet fick han försöka sköta om. Sagdt och gjord. Som tjånarinna förtjånde hon rätt bra med pengar, och då hon efter en fem års tid återkom, hade hon så mycket att hon kunde betala hemmanets skuld samt därjämte afsätta en liten "reservfond" för kommande behof.

Lotter för \$35 stycket.
Hvar? — I Fairmount Park.
Läs annonsen å annan sida!

CANADA.

LAC DU BONNET. Arbetet å den skandinaviska baptistkyrkan går raskt framåt, och Mr. P. Dahlkvist utför ett mycket godt arbete i densamma. Om värdet blir gynnsamt, så att byggnadet kan förtätsas, så är det hopp att få öppna den för verksamhet i början af januari, mycket möjligt till jul.

VI PÅPEKA för våra läsare den annons som The Home & Colonization Land Co. har införd å annan sida.

Priset å lotterna är blott \$35.00, och endast en dollar af denna summa erlägges kontant. Så som den här annonserade stadsdelen nu växer, är det mycket troligt, att de inom kort tid komma att gå upp i pris.

Vi rekommendera annonsen och firman till det bästa.

VI NIAGARAS OTÄMDA DJUP. En man i en roddbåt gled i söndags nedför hästskofallet och ljöt döden. Hvem den omkomne var vet man ej. Båtar sattes ut för att hjälpa honom, men han hade redan gripits af den starka strömlåran och ingen kunde nå honom utan att dela samma öde.

FORT WILLIAM. En sjöman vid namn McCulloch föll från riggen å Abraham Stearns ned i sjön och slog sig i isen. Han halades ögonblickligen upp, men icke desto mindre hade lifvet redan flytt.

LOTTER FÖR \$35.00 STYCKET. Hvar? — I Fairmount Park. Läs annonsen å annan sida.